

DEN NORSKE JORDMORFORENING
Rosenkrantz'gate 7
0159 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 24/19264-2
Saksbehandler: Toril Kolås
Dato: 19.06.2024

Svar henvendelse – "Innspill til nye retningslinjer for fødselsomsorgen og anmodning om å endre en anbefaling."

Takk for tilbakemelding på den nasjonale faglige retningslinjen for fødselsomsorgen.

Arbeidet er et resultat av en grundig prosess med forankring både internt i Helsedirektoratet med styringsdokument, forankring og godkjenning i retningslinjestyret samt forankring av flere spørsmål i ledermøtet og samarbeid med eksterne. Prosjektet har samarbeidet med en bredt sammensatt referansegruppe med helsepersonell fra alle regioner, fagorganisasjoner og bruker- og interesseorganisasjoner.

Til informasjon kom det i høringen mange innspill og flere ønsket mer detaljerte seleksjonskriterier enn det som opprinnelig var i høringsutkastet.

Anbefaling om seleksjonskriterier for henholdsvis hjemmefødsel og fødestue omfatter en rekke enkeltkriterier. Enkeltekriteriene samlet utgjør definisjonen på en "frisk fødende med lav risiko for komplikasjoner".

I den tidligere veilederen for fødselsomsorgen, "Et trygt fødetilbud", var tenåringsgravide som hovedregel anbefalt å selekteres til fødeavdeling eller kvinneklinikk. Forskning viser økt risiko for komplikasjoner for tenåringsgravide og derfor er veiledende nedre grense i dagens retningslinje 20 år for hjemmefødsel og fødestue.

I den tidligere veilederen var det anbefalt at førstegangsfødende kvinner over 35 år ble selektert til fødeavdeling eller kvinneklinikk. Dagens retningslinje har altså økt aldersgrensen, om enn ikke differensiert på første- og fleregangsfødende kvinner. Vi har ikke funnet studier som isolert sett ser på alder som risikofaktor opp mot paritet.

Kunnskapsgrunnlaget vi har for alderens påvirkning for fødselsutfall viser økt risiko for uheldige utfall i aldersgruppen 35-40 år. Studiene ser på aldersgrupper og gir ingen tydelig cut off innad i aldersgruppen. Som beskrevet i begrunnelsen i retningslinjen er seleksjonskriteriene i anbefalingen utarbeidet på bakgrunn av en helhetsvurdering av den kunnskapen som foreligger. Helsedirektoratet kan ikke se at økt risiko for komplikasjoner med økt alder er begrenset til fødende med komorbiditet.

Studien til Herstad og medforfattere fant en økt risiko for operative forløsninger med økende alder, for lavrisiko kvinner. Langsom fremgang i fødsel og føtalt distress var hovedårsakene til operative

Helsedirektoratet

Avdeling for fagutvikling i spesialisthelsetjenesten

Toril Kolås

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4 • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

forløsninger, og forekomsten av begge disse faktorene økte med kvinnenens alder. Dette er akutte tilstander som oppstår i fødsel og gir behov for økt grad av overvåking og beredskap. Norske tall er sentrale i en retningslinje for norsk fødselsomsorg. Norge er et av verdens tryggeste land å føde i.

Helsedirektoratet leser at Den norske jordmorforening mener de nye seleksjonskriteriene vil bidra til økte intervensjoner i fødsel. Retningslinjen omtaler differensiering av lavrisiko fødsler og fødsler med økt risiko innad i fødeinstitusjonene som et tiltak for å forebygge nettopp unødvendige intervensjoner. Helsedirektoratet har tillit til at endring i seleksjonskriteriene ikke medfører uhensiktsmessig endring av praksis.

I kapittelet om seleksjon er det tydelig beskrevet at individuelle vurderinger kan gjøres dersom det er medisinsk forsvarlig. Dette åpner opp for at jordmor og lege nettopp kan utvise skjønn og i samråd med kvinnen lage en plan som fortsatt gir trygg fødselshjelp. Vurderingene som gjøres må dokumenteres og journalføres. En nasjonal anbefaling er ikke juridisk bindende.

Det digitale formatet gir muligheter for fortløpende revisjon når det eventuelt foreligger ny kunnskap.

Dersom ønskelig kan vi gjerne ta et møte med dere og snakke om retningslinjen.

Vennlig hilsen

Torunn Janbu e.f.
avdelingsdirektør

Toril Kolås
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk